

VOGELRINGSTATION "DE BEER"

hoofdlokatie Wassenaarse Slag
codenummer Vogeltrekstation 015

J A A R V E R S L A G 1 9 9 2

Onze ringgroep bestond gedurende het verslagjaar uit de volgende personen:

Ringvergunninghouders:

H.F.M. de Beer, Voorschoten
C. van Deursen, Aerdenhout

Vaste assistenten:

C. Boelen, Wassenaar
G. Slinkert, Leiden
M. Verrips, Voorschoten

De geautomatiseerde verwerking van de ringgegevens was in handen van mevr. M. Visser

De ringvergunningen werden afgegeven door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij op voordracht van het Instituut voor Oecologisch Onderzoek, afdeling Nederlandse Ringcentrale te Heteren (voorheen Vogeltrekstation). De benodigde terreinvergunningen staan op naam van de ringvergunninghouders.

Algemeen

Als gevolg van privé-omstandigheden konden de werkzaamheden in het verslagjaar niet op het niveau worden gehandhaafd dat de laatste jaren gebruikelijk was. Waar er normaal gesproken naar gestreefd wordt, de inspanningen gedurende langere tijd op hetzelfde niveau te houden, konden het afgelopen jaar verschillende activiteiten geen doorgang vinden. Hieronder moeten o.a. worden gerekend het ringen van jonge weidevogels en Boerenzwaluwen in de polders rond Leiden en het ringen van jonge Vissdieven op de kolonie bij Lelystad.

Dit alles betekent dat men voorzichtig dient te zijn met het vergelijken van gegevens uit dit jaar met die van andere jaren, tenzij uitdrukkelijk anders aangegeven.

Populaties

Aan de populaties van Tapuit, Roodborsttapuit en Paapje werd in het verslagjaar opnieuw ruime aandacht geschonken. De achteruitgang van de Tapuit, die al eerder werdesignaleerd, zette zich helaas in versterkte mate voort. Ook Paapje en in iets mindere mate Roodborsttapuit zagen hun broedbestand slinken, in geval van het Paapje zelfs tot een precair niveau. De volgende cijfers spreken voor zich:

	<u>broedparen</u>			<u>totaal geringd</u>		
	90	91	92	90	91	92
Tapuit	50	36	14	119	60	10
Roodb.tapuit	21	22	14	37	29	38
Paapje	12	6	1	11	13	15

De stijgende lijn in het aantal geringde Paapjes heeft niets te maken met de ontwikkeling van het broedbestand, maar uitsluitend met het aantal tijdens de trekperiode geringde vol-groeide exemplaren.

De broedresultaten van met name de Tapuit beloven ook weinig goeds voor de komende jaren. Opnieuw werd een groot aantal nesten gepredeerd: onderzoek wees uit dat maximaal 5 paar erin slaagde de jongen succesvol te doen uitvliegen. De overige nesten gingen verloren, in nog steeds toenemende mate door vossen. Het lijkt er steeds meer op dat Reinaart, na de meeuwen, nu ook bezig is om andere broedvogels van open terrein uit de duinen te verdrijven.

Het enige broedpaar van het Paapje slaagde er gelukkig nog wel in, jongen groot te brengen. Het broedresultaat van de Roodborsttapuit was redelijk: verschillende broedparen slaagden er zelfs in om twee nesten jongen te doen uitvliegen.

Aan de inventarisatie van de overige zangvogels in het duin werd niet systematisch aandacht besteed. Toch vielen ons een aantal zaken op, zoals de extreem lage stand van de Fitis en het juist ongewoon hoge aantal Grasmussen.

Verheugend was dat de kolonisatie van Berkheide door de Witgesterde Blauwborst zich in 1992 doorzette. Onze groep slaagde erin op twee nesten de jongen te ringen. Uit een van deze nesten werden later vliegvlugge jongen bij de vinkenbaan gecontroleerd, wat bewijst dat deze succesvol uitvlogen. De vangst van ongeringde eerstejaars Blauwborstjes wijst erop, dat ook elders in het terrein nog succesvolle paren hebben gezeten.

De stand van Wulp en Kievit was en bleef laag, evenals de door ons geconstateerde broedresultaten van deze soorten.

Vangst van trekvogels

De sterk schommelende waterstand op onze vanglokatie aan de Wassenaarse Slag drukte opnieuw zijn stempel op de vangstresultaten. Tot half augustus was de wateroverlast beperkt tot enkele onbetekenende plassen en slaagden we er goed in om bijvoorbeeld Boompiepers aan de grond te krijgen. Daarna steeg het water echter weer zodanig dat grote delen van het terrein geheel onderliepen, hetgeen zich direct vertaalde in afnemende aantallen geringde vogels. Ook voor steltlopers waren de fourageermogelijkheden hierdoor vrijwel verdwenen, waardoor er slechts geringe aantallen op de lijst staan. Het aantal Fitissen dat werd gevangen lag voor het eerst sinds 1988 weer op enkele tientallen per dag, hetgeen gezien de lage aantallen broedparen een verrassing mag heten.

Het hoge aantal broedende Grasmussen vertaalde zich wel in flinke aantallen geringde exemplaren tijdens de trek.

De vangst van vinkachtigen in het najaar viel opnieuw tegen. Dit was niet alleen te wijten aan het slechte weer in oktober, maar waarschijnlijk ook aan het feit dat verruiging en vergrassing het terrein voor deze vogels voor een groot deel ongeschikt als fourageergebied hebben gemaakt. Wel goed gevangen werden Zwartkoppen, die in toenemende mate blijven overwinteren.

Vermeldenswaard zijn verder het grote aantal Goudhaantjes dat werd geringd, de vangst (voor het eerst in het duingebied) van Baardmannetjes en het vóórkomen van Goudvinken in december.

Dankzij de medewerking van de stichting Het Flevolandschap kon ook dit jaar weer worden geringd op onze tweede vaste vangplaats aan de Oostvaardersdijk, echter pas vanaf augustus (normaal reeds vanaf begin juli). Deze lokatie blijft een El Dorado voor doortrekkende riet- en struikbewonende zangvogels. Het feit dat hier op één ochtend soms meer dan 100 Kleine Karekieten kunnen worden geringd geeft een indruk van de enorme aantallen die hier moeten doortrekken. Het aantal Baardmannetjes is echter, na de topjaren 1989 en 1990, beduidend lager.

Specificatie geringde vogels

Het zij nogmaals gezegd dat men voorzichtig moet zijn met het maken van vergelijkingen tussen de aantallen in dit jaar en de voorgaande jaren.

	1989	1990	1991	1992
pulli	902 (22%)	1346 (26%)	995 (26%)	96 (3%)
volgroeid aantal	3229	3788	2774	2994
soorten	78	89	81	70

Onderverdeling naar soorten, aantallen en lokaties

	pulli	volgroeid	totaal 1992	duinen Wass.Slag	Flevo- land elders	1991	1990
Baardman		60	60	4	56	79	180
Boerenzwaluw		1	1	1		420	590
Bokje		1	1	1		5	9
Boomklever		18	18		18	36	37
Boomkruiper		6	6	6		13	10
Boompieper		23	23	23		19	11
Bosrietzanger		38	38	21	17	36	13
Braamsluiper		35	35	35		15	21
Draaihals		1	1	1		2	1
Ekster		1	1	1		33	22
Fitis		362	362	355	7	209	401
Grote Bonte Specht		3	3	3		5	7
Gekr. Roodstaart		9	9	9		4	22
Glanskop		5	5			5	4
Goudhaan		154	154	154		19	113
Goudvink		3	3	3		0	0
Grasmus	5	188	193	191	2	74	112
Graspieper		35	35	35		68	218
Gr. Vliegenvanger		1	1	1		2	10
Grote Barmsijs		1	1	1		5	151
Groenling		3	3	3		30	31
Groene Specht		2	2	2		4	5
Grutto	4		4			4	3
Heggemus		100	100				
IJsvogel		1	1	1		0	4
Kauw	4		4	4		3	0
Keep		6	6	5		1	19
Kl. Barmsijs		7	7	7		21	57
Kl. Karekiet	4	548	552	20	532	771	422
Kneu	10	32	42	42		34	45
Koekoek		1	1	1		0	0
Koolmees		119	119	93	1	25	119
Koperwiek		2	2	2		6	15
Kramsvogel		5	5	5		32	57
Kuifmees		2	2	2		3	1
Matkop		7	7	5	2	9	9
Merel		51	51	51		37	54
Nachtegaal		15	15	15		18	19
Paapje	4	11	15	15		13	11
Pimpelmees		174	174	160	12	2	179
Putter		11	11	11		2	5
Rietgors		81	81	64	17		38
Rietzanger		8	8		8		19
Ringmus		19	19	19		11	36
Roodborst- tapuit	31	7	38	38			29
Roodborst		128	128	120	7	1	105
Sijs		69	69	56		13	103
Snor		6	6		6		8
Sperwer	4	3	7	7			2
Sperwergrasmus		1	1	1			0
Spotvogel		2	2	1	1		0

	pulli	volgroeid	totaal 1992	duinen Wass.Slag	Flevo- land elders	1991	1990
Spreeuw		33	33	33		18	115
Sprinkhaanrietz.		27	27	27		17	41
Staartmees		25	25	5	1 19	61	70
Tapuit	10	0	10	10		60	119
Tjiftjaf		111	111	99	10 2	88	62
Torenvalk	8	0	8		8	18	22
Tortelduif		1	1	1		1	1
Tuinfluitier		14	14	12	1	28	20
Vink		25	25	24	1	31	62
Vlaamse Gaai		2	2	2		0	1
Vuurgoudhaan		10	10	10		4	27
Waterhoen		2	2	2		2	4
Watersnip		3	3	3		27	23
Waterral	1	1	2	1	1	3	2
Winterkoning		62	62	54	6 2	53	89
Witgesterde							
Blauwborst	11	8	19	13	6	14	3
Zanglijster		22	22	22		20	45
Zwarte Mees		8	8	7	1	24	2
Zwartkop		176	176				
Totaal	96	2.898	2.994	2.200	693 101		

Terugmeldingen

In geval van een terugmelding ontvangen ringer en melder beiden een computeruitdraai met de volledige gegevens betreffende de gemelde vogel. Deze informatie wordt verschaft door het administratieve centrum van de Nederlandse Ringcentrale, onderdeel van het Instituut voor Oecologisch Onderzoek te Heteren, waar deze gegevens tevens worden opgeslagen t.b.v. het wetenschappelijk onderzoek.

Gedurende het verslagjaar werd opnieuw een zeer behoorlijk aantal terugmeldingen ontvangen. De meest interessante vindt u in onderstaand overzicht.

Verklaring gebruikte begrippen:

1K = vogel in eerste kalenderjaar

N1 = vogel na eerste kalenderjaar

vg = volgroeid

gecontroleerd = gevangen en weer losgelaten door ringer

Let op: de vermelde leeftijd betreft steeds de leeftijd van de vogel op het moment van ringen.

Groep A: vogels door ons geringd en door derden teruggemeld

B 779.649	Vink vrouw N2 dood gevonden	13-03-1990 18-12-1991	Voorschoten Voorschoten
33.77.006	Torenvalk man N1 dood gevonden	10-01-1988 05-02-1992	Zoeterwoude Zoeterwoude
34.62.371	Torenvalk pul dood gevonden	18-06-1991 05-03-1992	Panbos, Katwijk Alphen a.d. Rijn, Z-H
F 371.944	Sijs vrouw N1 raamslachtoffer	25-02-1992 29-04-1992	Voorschoten Sundsvall, 7 km N. Vasternorrland - Zweden
5.173.637	Waterhoen 1K gedood door zoogdier	21-11-1990 03-04-1992	Wassenaarse Slag Arendal, Aust-Agder - Noorwegen
B 788.791	Groenling man N1 gecontroleerd	16-01-1991 04-04-1992	Wassenaarse Slag Hundborg, Thisted, Jylland-Denemarken
F 270.230	Gr.Barmsijs vrouw N1 gecontroleerd	05-12-1990 18-04-1991	Wassenaarse Slag Moseby, Kas, Jylland - Denemarken
F 303.104	Kl. Barmsijs man 1K gecontroleerd	16-10-1990 12-03-1991	Wassenaarse Slag Blavand, Jylland - Denemarken
12.73.358	Kievit pul geschoten	22-05-1990 08-12-1991	Voorschoten Les Veys, Manche - Frankrijk
50.37.300	Zilvermeeuw pul dood gevonden	06-07-1972 03-01-1992	Maasvlakte, Z-H BP raffinaderij Rozenburg, Z-H
34.62.418	Ekster pul geschoten	11-05-1991 09-11-1991	Wassenaarse Slag Noordwijk Z-H
5.173.642	Zwarte Kraai pul geschoten	12-05-1991 15-08-1992	Wassenaarse Slag Hemmeerpolder, Warmond Z-H
33.90.183	Kokmeeuw pul dood gevonden	15-06-1990 13-06-1992	Houtribsluizen Lelystad Huitebuursterbuitenpolder, Lemmer, Friesland
K 782.495	Visdief pul ringnr. afgelezen	27-06-1984 11-08-1992	Houtribsluizen Lelystad Houtribsluizen Lelystad
K 782.229	Visdief pul ringnr. afgelezen verkeersslachtoffer	29-06-1984 11-08-1992 19-10-1992	Houtribsluizen Lelystad Houtribsluizen Lelystad St-Laurent-Blagny, Pas de Calais - Frankrijk
J 89.669	Goudhaan man vg gedood door kat	17-10-1992 21-10-1992	Wassenaarse Slag Overveen N-H

groep B: vogels door derden geringd en door ons teruggemeld

F 261.011	Graspieper vg gecontroleerd	16-09-1990 28-09-1991	Kennemerduinen, N-H Wassenaarse Slag
F 354.046	Graspieper vg gecontroleerd	28-09-1991 03-10-1991	Kennemerduinen N-H Wassenaarse Slag
A 975.029	Zwarte Mees 1K gecontroleerd	15-10-1991 22-10-1991	Meyendel, Wassenaar Wassenaarse Slag
A 975.037	Kleine Barmsijs vg gecontroleerd	22-10-1991 03-12-1991	Meyendel, Wassenaar Wassenaarse Slag
F 140.760	Kleine Barmsijs vg gecontroleerd	15-10-1991 21-10-1991	Meyendel, Wassenaar Wassenaarse Slag
Moskwa E 829.232	Kokmeeuw pul gecontroleerd	27-06-1976 14-01-1987	Bolderaja - Letland Voorburg

Opm.: gedurende het verslagjaar werd een ongewoon hoog aantal buitenlandse ringen gecontroleerd, waarvan nog geen exacte gegevens werden ontvangen. We noemen o.a. en Fitis met een zweedse-, een Fitis met een spaanse- en een Goudhaan met een poolse ring.

groep C: vogels door ons geringd en door ons teruggemeld (eigen meldingen)

A 943.870	Grasmus 1K gecontroleerd	25-07-1988 03-07-1992	Wassenaarse Slag Wassenaarse Slag
K 853.009	Merel man 1K gecontroleerd	17-11-1988 26-12-1992	Wassenaarse Slag Wassenaarse Slag
J 07819	Fitis 1K gecontroleerd	08-07-1989 21-04-1992	Wassenaarse Slag Wassenaarse Slag
B 767.479	Vink man N1 gecontroleerd	03-10-1989 29-12-1992	Wassenaarse Slag Wassenaarse Slag
F 219.329	Pimpelmees vg gecontroleerd	12-11-1989 07-10-1992	Wassenaarse Slag Wassenaarse Slag
F 371.210	Matkop vg gecontroleerd	08-10-1991 07-09-1992	Wassenaarse Slag Wassenaarse Slag

Voor onze ringactiviteiten kregen wij ook in het verslagjaar weer alle medewerking vna de officiële instanties, van beheerders van terreinen en hun medewerkers, van politie en veldwerkers, ook konden wij rekenen op de Ringcentrale en op de collega's. Wij blijven daarvoor zeer erkentelijk.

Voorschoten, april 1993

H.F.M. de Beer
C. van Deursen
M. Verrips